

Raadsvoorstel

jaar	stuknr. Raad	categorie	agendanr.	Stuknr. B. en W.	Zaaknummer
2021	RA21.0081	B-stuk		21/544	116330-2021

Onderwerp:

Vaststellen beleidsplan Openbare Verlichting 'Bewuster verlicht in de openbare ruimte 2021-2027'

Portefeuillehouder: R. van der Weide

Team: Projecten openbare ruimte

E. van der Wal, telefoonnummer 140591

Aan de gemeenteraad

Voorgesteld besluit

1. Het beleidsplan Openbare Verlichting 'Bewuster verlicht in de openbare ruimte 2021-2027' vast te stellen.
2. Het beleidsplan 'Gericht Verlicht' uit 2010 in te trekken.

Bijlage(n)

1. Top 10 uitkomsten overleggen EOP's
2. Top 10 uitkomsten inwonersenquête
3. Beleid in het kort 'Bewuster verlicht in de openbare ruimte 2021-2027'.

Stuk(ken) ter inzage:

Collegebesluit d.d. 26 oktober 2021 en de daarbij behorende stukken.

jaar	stuknr. Raad	categorie	agendanr.	stuknr. B. en W.	Zaaknummer
2021	RA21.0081	B-stuk		21/544	116330-2021

1. Inleiding

Een veilige en aantrekkelijke openbare ruimte is onmogelijk zonder goede openbare verlichting. Onze ruim 23.400 lichtpunten dienen daarbij op een adequate, efficiënte en duurzame manier te worden beheerd. Onze inwoners mogen verder verwachten dat op een eenduidige en transparante manier wordt aangegeven wat de effecten zijn voor de directe woonomgeving, onder meer op het gebied van sociale veiligheid en verkeersveiligheid.

Dit beleidsplan is tot stand gekomen na intensief overleg met onze erkende overlegpartners en met belangenverenigingen als de Seniorenraad, VVN, OSOG, VPB en de Fietsersbond. De uitkomsten van deze overleggen zijn geïnventariseerd en verwerkt in een top 10 Uitkomsten overleggen EOP's. Deze top 10 is mede als basis gebruikt in het beleidsplan. Het beleidsplan is teruggelinkt aan de EOP's middels een aparte avond en een reactieperiode daarna. Hier is slechts door één EOP op gereageerd met voornamelijk tekstuele aanpassingen. Deze zijn voor zover noodzakelijk meegenomen in het beleidsplan. Inwoners zijn geraadpleegd middels een digitale vragenlijst. Veel respondenten hebben aangegeven dat de verlichting na 23:00 uur wel wat minder fel mag, zeker die van externe lichtbronnen. Daarom heeft dit beleidsplan ook betrekking op ander licht dat een rol speelt in de beleving van de openbare ruimte. Denk bijvoorbeeld aan de verlichting op sportvelden, van kassen en stallen, reclame of het aanlichten van monumenten. Bij het opstellen van vervangingsplannen betrekken we EOP's, inwoners, verenigingen en het bedrijfsleven. Wat kan er wel en wat niet, wat moet er anders en wat kan er anders. Zo stemmen we het licht in de openbare ruimte bewuster en beter af met als resultaat een kwalitatief duurzame en prettige leefomgeving voor iedereen. Daarnaast zorgen we op deze manier voor maatwerk.

Licht moet je beleven! Daarom hebben we gekozen om geen traditioneel papieren beleidsplan te maken. Het is een digitale versie geworden met veel voorbeelden in de vorm van foto's per kern.

2. Beoogd effect:

- Het beschikken over kaders waarbinnen verlichtingsplannen voor uitbreiding, reconstructie en vervanging worden ontworpen en waaraan verzoeken om uitbreiding van bestaande verlichting worden getoetst.
- Het reduceren van het energieverbruik van openbare verlichting (-50% in 2030 ten opzichte van 2013).

3. Argumenten:

1.1 Hiermee kan het energieverbruik verder worden verminderd

In het landelijke Energieakkoord is afgesproken om in het jaar 2030 het energieverbruik van openbare verlichting met 50 procent terug te brengen ten opzichte van 2013. Dit willen we bereiken door:

- te kijken of verlichting wel echt nodig is of dat er ook andere oplossingen zijn om situaties veiliger te maken;
- verlichting die veel energie gebruikt te vervangen door energiezuinige verlichting (bijvoorbeeld led);
- de richtlijnen niet 1 op 1 te volgen zodat maatwerk geleverd kan worden op Emmense schaal;
- verlichting te dimmen na de verkeersspits of uit te doen wanneer dat kan;
- kritisch te zijn in het bijplaatsen van verlichting. Daarbij geldt dat sociale veiligheid wordt bereikt met sociale controle (oren en ogen) en niet door de aanwezigheid van verlichting.

1.2 Hiermee kan beter worden ingespeeld op de nieuwste (technologische) ontwikkelingen

Door technologische ontwikkelingen is maatwerk door middel van bijvoorbeeld sensoren mogelijk. Zo kunnen we beter aansluiten op de wensen en behoeften van onze inwoners waarbij we altijd een spanningsveld zullen houden tussen het gevoel van veiligheid en duurzaamheid, lichthinder en de negatieve effecten van verlichting. Dit dwingt ons om per situatie een afweging te maken waarbij we betrokken partijen zoveel mogelijk meenemen, net als bij de totstandkoming van dit beleidsplan.

1.3 Hiermee kan lichthinder en lichtvervuiling worden gereduceerd

Andere lichtbronnen, zoals bijvoorbeeld verlichting van reclame of kassen, kunnen effect hebben op de openbare ruimte. Door het gesprek aan te gaan met derden komen we tot een betere afstemming waarbij de verkeersveiligheid beter gewaarborgd wordt.

2.1 Het huidige beleidsplan is niet meer actueel

Het huidige beleidsplan 'Gericht Verlicht' dateert van 2010. De basis van dit beleidsplan is goed. Maar er is geen domein in de openbare ruimte waar de technologische ontwikkelingen zo snel gaan als bij de openbare verlichting. Dat komt zowel door de onstuitbare opmars van de ledverlichting als door de steeds ruimere mogelijkheden die de verlichtingstechnologie biedt.

4. Kanttekeningen

1.1 Er wordt niet gekozen om alle armaturen ineens te vervangen

Momenteel telt ons areaal circa 23.400 lichtpunten waarvan ruim 26% in led is uitgevoerd. Om aan de afspraken in het Energieakkoord te kunnen voldoen moet nog circa 50% van het huidige areaal vervangen worden door led. Er wordt niet voor gekozen om dit in een keer te doen omdat dit een grote financiële opgave in één keer vraagt.

1.2 Technologische maatregelen zoals sensoren vergen veelal een forse investering

Door technologische ontwikkelingen is maatwerk door middel van bijvoorbeeld sensoren mogelijk. Zo kunnen we beter aansluiten op de wensen en behoeften van onze inwoners. Maar deze oplossingen vergen een aanzienlijke investering die niet wordt terugverdiend in de afschrijvingsperiode. Daarbij biedt de huidige begroting beperkt ruimte voor de aanschaf van deze oplossingen.

1.3 Inwoners verzoeken juist om meer verlichting

Verlichting geeft een gevoel van veiligheid. Daarom hechten bewoners veel waarde aan verlichting. Maar zonder sociale controle in de buurt kan verlichting juist schijnveiligheid geven. Het effect van verlichting vraagt om verdieping in het gesprek over (en ervaren) hoe licht eigenlijk werkt. Het is daarom belangrijk om met inwoners en andere belanghebbenden de afwegingen in verlichting samen te maken. We betrekken de belanghebbenden per situatie om gezamenlijk te kijken wat er nodig is en wat er kan. In de gesprekken moet er aandacht zijn voor sociale veiligheid, sfeer en leefbaarheid.

1.4 De gemeente kan bedrijven niet verplichten om lichtvervuiling te beperken

Over lichtbronnen van derden heeft de gemeente geen zeggenschap. We zullen wel met de betreffende ondernemers in gesprek gaan.

5. Financiën

Tot en met 2024

Jaarlijks is er in de begroting een bedrag van € 199.500,- opgenomen voor het regulier vervangen van openbare verlichting. Voor de jaren 2021 tot en met 2024 is er extra budget beschikbaar voor het grootschalig vervangen van openbare verlichting. Dit wordt gefinancierd uit de behaalde besparingen op onderhoud en energie door de vervangingen die reeds gedaan zijn in de afgelopen jaren. Het gaat hierbij om € 630.000,- per jaar.

Na 2024

Voor de jaren 2025 tot en met 2027 is er in de begroting ook een bedrag van € 199.550,- beschikbaar voor het regulier vervangen van openbare verlichting. Extra budget zal, net als voor de jaren 2021 tot en met 2024, worden gefinancierd uit de verdere besparingen op onderhoud en energie.

EOP's kunnen hun eigen budget aanwenden voor openbare verlichting indien deze niet vanuit het beleidsplan wordt aangelegd.

6. Uitvoering

Digitaal

Er komt geen papieren versie van dit beleidsplan. Het beleidsplan wordt interactief gepresenteerd op de website van de gemeente Emmen. Want beelden zeggen meer dan woorden.

Via de volgende link vindt u het beleidsplan: <https://gemeente.emmen.nl/beleidsplan-openbare-verlichting>

Communicatie

Vervangingsprogramma's voor openbare verlichting doen we actief samen met de bewoners en de Erkende Overleg Partners (EOP's). We kijken bijvoorbeeld samen naar de wensen en mogelijkheden. Ook gaan we de veranderingen evalueren. Zo kunnen we van elkaar en met elkaar leren. Daarbij herhalen we over vijf jaar de online enquête om de mening van onze bewoners te peilen.

Vervanging

De onderhoudsstrategie voor de openbare verlichting bestaat uit het groepsgewijs vervangen van masten en armaturen op basis van leeftijd. Hierbij wordt voor masten een technische levensduur van 50 jaar en voor armaturen een levensduur van 25 jaar aangehouden. De traditionele armaturen worden vervangen door ledverlichting. Hiervoor wordt jaarlijks een vervangingsprogramma opgesteld. Indien gerechtvaardigd wordt er ook vervangen bij civieltechnische onderhoudsprojecten.

Inventarisatie fietsroutes

Het is de bedoeling dat buiten de bebouwde kom één fietsroute wordt verlicht tussen Emmen en de andere kernen. De inventarisatie van deze routes doen we in samenspraak met de EOP's. Eventuele financiële consequenties worden betrokken bij de afweging voor de Kadernota.

Een concept-besluit is bijgevoegd.

Emmen, 26 oktober 2021.

Burgemeester en wethouders van Emmen,

de gemeentesecretaris,

de burgemeester,

M. Plantinga-Leenders

H.F. van Oosterhout

Jaar	stuknr. Raad	categorie	agendanr.	stuknr. B. en W.	Zaaknummer
2021	RA21.0081	B-stuk		21/544	116330-2021

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Emmen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 26 oktober 2021, B&W nummer: 21/544;

besluit:

1. Het beleidsplan Openbare Verlichting 'Bewuster verlicht in de openbare ruimte 2021-2027' vast te stellen.
2. Het beleidsplan 'Gericht Verlicht' uit 2010 in te trekken.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 25 november 2021.

de wnd. griffier,

de voorzitter,

I.M. Rozema

H.F. van Oosterhout